

τους. 'Η ίδια κοινωνία που λυώνει στα δάκρυα για τ' αποτελέσματα μιας τυχαίας μονομαχίας...

ΤΗΝ ΠΕΡΑΣΜΕΝΗ βδομάδα βγήκε στα φώρα και η αξιοσημείωτη κατάσταση της 'Ηλεκτρικής 'Εταιρίας. Και όμως η 'Εταιρία αυτή έχει μέγαρο, αυτοκίνητα και πλουσιώτατο μισθολόγιο πλουσιώτατου προσωπικού. 'Από πούθεν βγαίνουν όλα αυτά; 'Από κέρδη ή από ζημιές; 'Η τελευταία εξέλεγε απόδειξε πως όλα αυτά τα πλούτη είναι εξαργύρωση του μετοχικού κεφαλαίου.

'Αν ψάξει κανείς θα βρη στις περισσότερες ανώνυμες εταιρίες μας και Τράπεζες τις ίδιες πληγές. Και τούτο γιατί η Πολιτεία δεν έχει ανοίξει τα μάτια της στις τέτοιες επιχειρήσεις που μαζεύουν με διάφορα φανταχτερά μέσα τα χρήματα του κοσμάκη. 'Η Πολιτεία και η Δικαιοσύνη μας όλη την προσοχή τους την έχουν ρίξει στις μικροπαράβασες τω ραγιάδων, σε καμιά εξύβριση και σε καμιά λωποδυταριά. Τά χοντρά εγκλήματα που γίνονται πίσω από τις πλούσιες σφύρες των ανωνύμων εταιριών δεν τα παίρνει χαμπάρι. Μά τάχα την Πολιτεία σ' έμεις δεν την αποτελούν οι περισσότεροι απ' αυτούς που είναι χωμένοι στις τέτοιες εταιρίες;

ΤΟ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟ της περασμένης Κεριακής εΐταν η πρώτη εργατική συνάθροιση για την 'Αθήνα. 'Εδειξε πως ο κόσμος της δουλειάς μπορεί να κάνει πολλά πράγματα άμα ένωθη και δουλέψη συντηρητικά. 'Η ίππεργία που ξέσπασε στην Πειραιά εδώ και είκοσι μέρες των μηχανικών και των θερμαστών του εμπορικού ναυτικού και που κρατάει ακόμα, είναι μια απάντηση σε όσους νομίζουν και διακηρύχουν πως εργατικό ζήτημα δεν υπάρχει στην 'Ελλάδα.

'Εκείνο όμως που θέλουμε να τονίσουμε μεις, είναι η χάρη που πρέπει να χρωστούνε οι εργάτες στον κ. Π. 'Αραβαντινό, που τους μίλησε στη συλλαλητήριό αυτό σε δημοτική γλώσσα κ' έτσι τους έκαμε να νοιώσουν σ' άλληθινά και μετά λόγια του, αντίθετα προς όσους ίσκαμε σήμερα κατεβήκανε σ' εργάτη και του μίλησαν με τη γριά καθαρεύουσα.

'Ο κ. 'Αραβαντινός είναι φωτισμένος επιστήμονας, και για τούτο πρώτα απ' όλα καταλαβε το σημαντικό το ζήτημα. Σήμερα αποδείχτηκε πως μονάχα ένας άμαθης ή το λιγότερο ήμισυάμαθης που λένε, μπορεί να θμαζή την καθαρεύουσα.

Π. Σ. ΔΕΛΤΑ

ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

—ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ (με εικόνες του κ. Ν. Δέτρα).

—Η ΚΑΡΔΙΑ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΑΣ (με εικόνες της Κας Σοφίας Λασκαρίδη).

Τυπωθήκε στη Δόντρα, σε διαλεχτό χαρτί και είναι καλλιτεχνικά δεμένο.

Πουλιέται στο βιβλιοπωλείο της 'Εστίας δρ. 3,50.

'Αλλά προφέροντας τούτα τα λόγια έσυλλογίστηκέ πως ή άλλη θάταν κάπου σιμά, γιατί υπόψιαζε πως τους έπαραμόνευε από ζήλια. Δε θάταν καλήτερα αν έφρουε αμέσως; Και πάλι, θάταν όμως καλό, κι αν αυτή τους έβλεπε αντίμα γιατί έτσι θα έτέλεινε μια φορά για πάντα με δαύτην. Και βέβαια πάλι δεν ήταν πως ή άλλη θα τους έβλεπε γιατί λοιπόν να φύγει; Και είπε δυνατά.

«Κι αν μας ίδουν τι πειράζει;»

'Η Μαρία εξανασθήκως τες πλάτες και τον έκοίταζε κατάμματα.

Μά εκείνη ή ματιά της έκαμε το αίμα του Γιώργη να βράσει και ν' ανάψει. Χωρίς να τή θέλει την άδραζε στην άγκυλιά του και την έφίλησε πρώτα σιγά στο μέτωπο, δυνατώτερα έπειτα στα μάγουλα, και τέλος φλογερά στο λαιμό και στα χείλη σφιγγοντας της το κεφάλι άπάνω στο πλατύ του στήθος. Κι ανάμεσα στα πολλά φιλά της έλεγε:

«Σ' αγαπάω, θάσαι δική μου, φίλιε με και σό!»

Και συνεπαρμένη τώρα κ' εκείνη από το τρυφερό

ΦΥΛΛΑΔΕΣ ΤΟΥ ΓΕΡΟΔΗΜΟΥ*

Ε'

Η ΞΑΝΘΟΜΑΛΛΟΥ ΗΙ Ο ΜΑΥΡΙΑΕΡΟΣ

Περπατούμε ξαριόκαρδοι και συλλογισμένοι μέσα στο μεγάλο το δρόμο που πηγαινόρχουνται χιλιάδες και χιλιάδες. 'Ο δρόμος είναι γεμάτος, κι ως τόσο θαρρείς πως βρίσκεσαι σε ρημιά.

Κοίταξέ την αυτή την ξανθομαλλού με το φανταχτερό το καπέλλο. Σταματά τ' άμαξάκι της κοντά στην καρτόσα του μαυριδερού αυτόνου τσελεμπή, που τή βλέπει και πάει να τή χάσει. Κοντά κοντά τα δυο τάμαξια, κι αυτός άκκουμπάει στη θυρίδα και γλυκομιλά, και γλυκομιλά μόνο που δε σκύβει να τή φιλήσει. Γαλλικά θαρρώ της μιλάει. Ποιός ξέρει τι δουλειές σκαρώνουνε μεταξύ τους, τί καρυδιάς καρύδια είναι κ' οι δυο τους!

'Ελα μια στιγμή να τους καλοδοούμε. Τους γνωρίζω και τους δυο τώρα. Χίλιες φορές τους είδα. 'Εγώ γέρασα κι αυτοί λουλουδιόζου άνόμα. Ποτές αυτοί δε γερνούν. Τό ίδιο σαν τή βοτάνια κόβεις ένα βλαστάρη, τή χώνεις στη γής, ξαναβλασταίνει, κ' έτσι ζή πάντα.

Τήν ξανθομαλλού σου τή φιλενάδα, τσελεμπή μου έού με τή φέσι, σο τή χαρίζω. Δέκα πατρίδες έχει άλλαγμένες, κ' είν' έτοιμη τώρα να πάρη και τή δική σου πατρίδα, αν έχης τέτοιο πράμα κ' έσύ. Μπορεί και να τουρκέψη για σένα. 'Η αγάπη της είναι ποτάμι που δε στερεύει, παρά σά στερέψη ή τσέπη σου. Τό χαμογέλιο της είναι λουλούδι που χρειάζεται μαλαματένια βροχή για ν' άνθιση. Σά να μου κάνης τή διπλωμάτη, μά θαρρώ πως βρήκες τή δάσκαλό σου. Πές μου όμως, τώρα που έφυγε ή κοπέλλα σου και τή βλέπεις από μακριά κι άκμα χαμογέλας, πές μου για τή χατίρι του φίλου μου απ' έδώ που ήρθε μαζί μου να δη την Πέλλη, — πως τή περνάς; Τό πιστεύεις τάχατες άκόμα πως σώνει να φυλάγης τόνοςμα της Φαναριώτικης φαμελιάς σου και δεν πειράζει να τού κολνάζ και μια μπέηρη ού-

(*) 'Η άρχή στον αριθμό 355.

τό πάθος της αγάπης, και κατακκόκκινη, τόν έφιλούσε με πόθο μεγάλο, και του έπαρέδινε στα χείδια όλο τή κορμί της. Κ' ήταν τόση ή γλύκα της ώρας εκείνης που έλησμονούσαν και οι δυο τους τόν κόσμο όλο και τόν καιρό που έπερνούσε, και δεν έσκεφτόνταν παρά τήν αγάπην τους.

Μά δεν άπέρασε πολύ. 'Ενας τριβασμός σιμά τους, στα χέρτα, τους εξάφνισε και τους έτρέμαξε. 'Ο Γιώργης έστκόθηκε με μιας όρθός, κ' ή Μαρία άχνη και σκιασμένη έρριξε τή μπόλια της μπροστά σά νάθελα να τή διορθώσει, κ' έκρυψε τή πρόσωπό της.

'Ηταν μια γυναίκα ως είκοσιοχτώ χρονών, μεγάλη, ώραία, παχειά λίγο, με στήθη πολλά, κ' ήταν ξιπόλητη και ξεμανίκωτη. Τό πρόσωπό της ήταν άχνό και συγκερασμένο. 'Εστάθηκε μπροστά της, όχι τέλεια σιμά και έβλθθηκε σαρκαστική να γελάει δυνατά όσο έδυνόταν.

'Ακούοντας ή Μαρία έφοδθήκε τώρα περισσότερο γιατί υπόψιαζε πως με τή γέλοια της θάρχονταν κι' άλλοι άνθρώποι, που ίσως με κείνους τάχε προμιλήσει ή κακή γυναίκα, έξεκούκλωσε τή κεφάλι της και είπε του Γιώργη με φωνή τρεμάμενη χωρίς να σηκώσει τή βλέμμα.

«Τώρα μας είδαν φανερά, πάρε με στο σπίτι σου.»

«'Εχέ ύπομονή» της είπε «ας ίδουμε πρώτα τί θέλει!» Και τή πρόσωπό του έσυγνέφιασε.»

'Εκείνη έγέλοισε πάντα κι άρχιζε μέσα στα γέλοια της να τους βρίζει θυμωμένη:

«Τά μπαίγνια! τά σουτρελλα! τά χαμένα! Ξακρίζονται στους ίσκιους για να φιλιούνται!»

('Ακολουθεί)

ρίτσα από πίσω; Πές μου τί λογής καταφέρνεις έσύ να κρατάς δυο ενάντια πράματα μέσα στην άλαφρή σου καρδούλα; Πές μας, να χαρής τή μαύρα σου μάτια, ίπίτε είσαι Ρωμίος και πότε Τούρκος; Σά σε στέλνουνε στην Εδρώπη και κορδώνεσαι μέσα σε ξένα παλάτια, κ' οι ξένοι σε καλοκοιτάζουνε να δούν τί λογής όψη τήν έχουν οι Τούρκοι, σαν τί φείδι να σε τρώη από μέσα; 'Η να τή χείρεσαι τάχα; Να με συμπαθήσης, που θάρρεψα πως μπορεί να τή μισοντρέπεις. 'Εσεις τόχτε καμάρι, κι όχι ταπεινώση. Τήν ταπεινώση τήν έχουν εκείνοι που τή νοιώθουν πως είναι σκλαδούλα. 'Εσεις αυτό τή ψεγάδι τόχτε στολίζι στο μέτωπό σας.

Καημένο μου άνθρωπάκι, τρέχα στην κούκλα σου, τή ξανθομαλλού τήν τραγουδίστρα. Πήγαινε να της μιλήσης φραντσέζικα. Σήμερα τήν έχεις κι αύριο δεν τήν έχεις. Τρέχα κατόπι της. Θά τήν εύρης εκεί που σού είπε. Στο πρώτο τή πάτωμα. Περνάει κ' εκείνη, για κατιτίς. Θά ταιριάζε. Κ' ή άφεντεία της κ' ή έξοχότη της έχετε χαμένο τόν μπορούσολά σας. 'Εκείνη έχασε μια γυναικίσια τιμή, έού μια άντρίσια. 'Εκείνη δίνει τήν αγάπη της σ' έναν ξένον, έού τήν ψυχή σου σ' ένα Καμίτη. «Τέντζερε γιοσβαρλαντή, καπακάνά μπουλμούς». Τρέχα, τρέχα στην άγκυλιά της!

('Ακολουθεί)

ΑΡΓΥΡΗΣ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ

ΓΙΑ ΔΥΟ ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ ΤΕΧΝΙΤΡΕΣ

Τή στιγμή που δεξιά κι άριστερά φωτιά γύρω σ' 'Οδείο μας, θαρρώ στή θέση του είναι να μιλήσουμε για δυο από τή καλύτερα και ζωντανότερα έπιχειρήματα ό π έ ρ του 'Οδείου μας: Για τήν κυρία 'Αβρα Θεοδορόπουλο ή (ας της κάνουμε πια τή χατίρι) κατά που λέει τή Δελτίο του 'Οδείου για τήν κυρία Αύρα Θεοδοροπούλου και για τή δεσποινίδα Σμαράγδα Γεννάδη.

Βρίσκω πως ή σημασία τους για τήν 'Ελληνική τέχνη δεν τοιόστηκε άκόμη άρεκέτ' και τή σημασία τους άφτη δε θά τή βρούμε τόσο στην άπόλυτή τους μουσική σημασία, όσο στο γεγονός πως διό τέτοιες τεχνίτρες μορφωθήκανε αποκλειστικά μέσα στην ατμόσφαιρα της 'Αθήνας και του 'Οδείου 'Αθηνών.

'Εγώ τουλάχιστο τή βρίσκω πολύ πιο τιμητικό για τή σημερινό μας 'Οδείο που έβγαλε μια Θεοδορόπουλο, μια Γεννάδη ή ένα Χωραφά, παρά για τή παλιό αν έβγαλε λ. χ. ένα Σαμάρα, ένα Γκούζα ή έναν 'Αποστόλου. Γιατί, δε θά μού τή άσρηθη έλλπίζω κανείς, με τήν 'Ελληνική τέχνη δεν έχει κανείς από τούς τρεις τελευταίους περισσότερη οικέση άπ' ου έχει ό Α ή ό Β Γάλλος, 'Ιταλός ή Γερμανός σινθέτης, φλαουτίστας ή τραγουδιστής.

**

'Η Θεοδορόπουλο και πρῶτ' απ' όλα τή μουσικοκοιτικό της μυαλό κρέμα τού δε μās δίνεται να χειρούμαστε τις κοιτικές της, σπάνιες και πολύτιμες για τή Ρωμοσύνη, λίγο πιο συχνά.

'Επειτα ή μουσική της — τή πιάνο της — όποιος τήν άκουσε να παίξη τή Μπαλάντα του Γκριγ που μονάχη της ό η μ ι ο ύ ρ η σε μπορεί να νοιώση τί θά πη άληθινή καλλιτεχνική ψυχή κι ανεξάρτητη έχτέλεση. Και δεν ξέρω τίποτις, ή μια μέρα δε μās χαρίση και τήν καθάρια έθνική έχτέλεση.

Γιατί κι άφτ' ίσως είναι τή σπουδαιότερο για μās και τή τιμητικότερο για δάφτη: ή Θεοδορόπουλο είναι σωστή κι άληθινή 'Ελληνική ό πόθος της ή 'Ελληνική μουσική, τή δημοτικό τραγούδι.